

Ta dokument je mišljen zgolj kot dokumentacijsko orodje in institucije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti

► **B** **UREDBA(ES) št. 715/2009 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**

z dne 13. julija 2009

o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi
Uredbe (ES) št. 1775/2005

(Besedilo velja za EGP)

(UL L 211, 14.8.2009, str. 36)

popravljena z:

► **C1** Popravek, UL L 229, 1.9.2009, str. 29 (715/2009)

► **C2** Popravek, UL L 309, 24.11.2009, str. 87 (715/2009)

UREDBA(ES) št. 715/2009 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 13. julija 2009

o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 95 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Cilj notranjega trga z zemeljskim plinom, ki se postopoma uvaja od leta 1999, je zagotavljanje resnične izbire vsem potrošnikom v Skupnosti, bodisi državljanom bodisi podjetjem, novih poslovnih priložnosti in več čezmejnega trgovanja, da bi zagotovili večjo učinkovitost, konkurenčne cene in višje standarde storitev ter prispevali k zanesljivosti oskrbe in trajnosti.
- (2) Direktiva 2003/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom ⁽⁴⁾ in Uredba (ES) št. 1775/2005 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. septembra 2005 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina ⁽⁵⁾ sta znatno prispevali k oblikovanju takega notranjega trga z zemeljskim plinom.
- (3) Izkušnje, pridobljene pri izvajanju in spremljanju prvega sklopa Smernic za dobro prakso, ki jih je sprejel Evropski regulativni forum za plin (Madridski forum) leta 2002, dokazujejo, da je za zagotovitev popolnega izvajanja pravil iz navedenih smernic v vseh državah članicah in minimalnega jamstva za dejansko enake pogoje dostopa na trg treba predvideti pravno obveznost teh smernic.
- (4) Drugi sklop skupnih pravil z naslovom „Drugi sklop smernic za dobro prakso“ je bil sprejet v okviru zasedanja Madridskega foruma 24. in 25. septembra 2003 in cilj te uredbe je na podlagi navedenega sklopa smernic določiti osnovna načela in pravila glede dostopa do omrežja, storitev za dostop tretjih strani, upravljanja prezasedenosti, preglednosti ter glede izravnave odstopanj in trgovanja s pravicami do zmogljivosti.
- (5) Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom ⁽⁶⁾ določa možnost kombiniranega operaterja prenosnega in distribucijskega sistema. Pravila, določena v tej uredbi, torej ne spreminjajo organizacije nacionalnih prenosnih in distribucijskih sistemov, ki so skladna z ustreznimi določbami navedene Direktive.

⁽¹⁾ UL C 211, 19.8.2008, str. 23.

⁽²⁾ UL C 172, 5.7.2008, str. 55.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 9. julija 2008 (še ni objavljeno v Uradnem listu), Skupno stališče Sveta z dne 9. januarja 2009 (UL C 75 E, 31.3.2009, str. 38) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 22. aprila 2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Sklep Sveta z dne 25. junija 2009.

⁽⁴⁾ UL L 176, 15.7.2003, str. 57.

⁽⁵⁾ UL L 289, 3.11.2005, str. 1.

⁽⁶⁾ Glej stran 94 tega Uradnega lista.

▼B

- (6) Visokotlačni plinovodi, ki povezujejo lokalne distributerje s plinskim omrežjem in ki se v glavnem ne uporabljajo za lokalno distribucijo, so vključeni v področje uporabe te uredbe.
- (7) Treba je jasno opredeliti merila, s katerimi se določijo tarife za dostop do omrežja, z namenom zagotoviti, da so v celoti skladne z načelom nediskriminacije in s potrebami dobro delujočega notranjega trga ter da v celoti upoštevajo potrebo po celovitosti sistema in odražajo dejansko nastale stroške, kolikor taki stroški ustrezajo stroškom, ki jih ima učinkovit in strukturno primerljiv omrežni operater, in so pregledni, ob zagotavljanju primerne donosnosti naložb in, če je to primerno, ob upoštevanju primerjalnih analiz tarif, ki jih pripravljajo regulativni organi.
- (8) Pri izračunavanju tarif za dostop do omrežij je pomembno upoštevati dejansko nastale stroške, kolikor taki stroški ustrezajo stroškom, ki jih ima učinkovit in strukturno primerljiv omrežni operater, in so pregledni, ter potrebo po zagotavljanju primerne donosnosti naložb in spodbud za gradnjo nove infrastrukture, vključno s posebno regulativno obravnavo za nove naložbe, kakor je določeno v Direktivi 2009/73/ES. V tem smislu in zlasti, če obstaja učinkovita konkurenca med plinovodi, bo primerjalna analiza tarif s strani regulativnih organov primerna obravnavna.
- (9) Uporaba tržno zasnovanih ureditev za določanje tarif, na primer dražb, mora biti združljiva z določbami Direktive 2009/73/ES.
- (10) Potreben je minimalni skupni sklop storitev za dostop tretjih strani, da bosta zagotovljena dejanski skupni minimalni standard za dostop v celotni Skupnosti in zadostna združljivost storitev za dostop tretjih strani ter da bo omogočeno izkoriščanje prednosti, ki izvirajo iz dobro delujočega notranjega trga z zemeljskim plinom.
- (11) Trenutno v Skupnosti obstajajo ovire pri prodaji plina pod enakimi pogoji, brez diskriminacije ali ovir. Predvsem še ne obstaja nediskriminatoren dostop do omrežja in enako učinkovita raven regulativnega nadzora v vseh državah članicah, še vedno pa obstajajo ločeni trgi.
- (12) Za vzpostavitev notranjega trga z zemeljskim plinom bi bilo treba doseči zadostno raven čezmejne povezovalne zmogljivosti za plin in spodbujati povezovanje trgov z zemeljskim plinom.
- (13) Komisija je v Sporočilu z dne 10. januarja 2007 z naslovom „Energetska politika za Evropo“ poudarila pomen vzpostavitve notranjega trga z zemeljskim plinom in zagotavljanja enakovrednih pogojev za vse plinske družbe v Skupnosti. Sporočili Komisije z dne 10. januarja 2007 z naslovom „Možnosti za notranji trg s plinom in električno energijo“ ter „Preiskava na podlagi člena 17 Uredbe (ES) št. 1/2003 v panogi plina in elektroenergetski panogi (Končno poročilo)“ sta pokazali, da obstoječa pravila in ukrepi ne zagotavljajo niti potrebnega okvira niti oblikovanja povezovalnih zmogljivosti za doseganje cilja dobro delujočega, učinkovitega in odprtega notranjega trga.
- (14) Poleg temeljitega izvajanja obstoječega regulativnega okvira bi bilo treba v skladu z navedenimi sporočili prilagoditi regulativni okvir notranjega trga z zemeljskim plinom iz Uredbe (ES) št. 1775/2005.
- (15) Zlasti je potrebno večje sodelovanje in usklajevanje med operaterji prenosnih sistemov, da bi oblikovali kodekse omrežij za zagotavljanje in upravljanje dejanskega in preglednega čezmejnega dostopa do prenosnih omrežij ter da bi zagotovili usklajeno in dovolj v prihodnost usmerjeno načrtovanje in dober tehnični razvoj prenosnega sistema v Skupnosti, vključno z oblikovanjem povezovalnih zmogljivosti, z ustreznim upoštevanjem varovanja okolja. Kodeksi omrežij bi morali biti v skladu z okvirnimi smernicami, ki so po naravi nezavezujoče (okvirne smernice) in ki jih

▼B

razvije Agencija za sodelovanje energetskih regulatorjev, ustanovljena z Uredbo (ES) št. 713/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o ustanovitvi Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev ⁽¹⁾ (Agencija). Agencija bi morala imeti vlogo pri pregledovanju osnutkov kodeksov omrežij, ki bi temeljilo na dejanskem stanju, vključno z njihovo usklajenostjo z okvirnimi smernicami, in moralo bi ji biti omogočeno, da jih priporoči v sprejetje Komisiji. Agencija bi morala oceniti predloge sprememb kodeksov omrežij in moralo bi ji biti omogočeno, da jih priporoči v sprejetje Komisiji. Operaterji prenosnih sistemov bi morali s svojimi omrežji upravljati v skladu z navedenimi kodeksi omrežij.

- (16) Da bi zagotovili optimalno upravljanje omrežja za prenos plina v Skupnosti, bi bilo treba ustanoviti Evropsko mrežo operaterjev prenosnih sistemov za plin (ENTSO za plin). Naloge ENTSO za plin bi se morale izvajati v skladu s pravili Skupnosti o konkurenci, ki se še naprej uporablja za odločitve ENTSO za plin. Naloge ENTSO za plin bi morale biti točno določene, delovne metode pa bi morale zagotavljati, da deluje učinkovito, da je zagotovljena preglednost in reprezentativnost ENTSO za plin. S kodeksi omrežij, ki jih pripravi ENTSO za plin, naj ne bi nadomestili potrebnih nacionalnih kodeksov omrežij za notranja vprašanja. Glede na to, da je s pristopom na regionalni ravni možen učinkovitejši napredek, bi morali operaterji prenosnih sistemov znotraj splošne strukture za sodelovanje vzpostaviti regionalne strukture ter hkrati zagotoviti združljivost rezultatov na regionalni ravni s kodeksi omrežij in nezavezujočim 10-letnim razvojnim načrtom omrežij na ravni Skupnosti. Sodelovanje v okviru takšnih regionalnih struktur predpostavlja dejansko ločevanje dejavnosti omrežja od dejavnosti proizvodnje in dobave. Brez takšnega ločevanja regionalno sodelovanje med operaterji prenosnih sistemov povzroča tveganje protikonkurenčnega ravnanja. Države članice bi morale spodbujati sodelovanje in spremljati učinkovitost delovanja omrežja na regionalni ravni. Sodelovanje na regionalni ravni bi moralo biti združljivo z razvojem konkurenčnega in učinkovitega notranjega trga s plinom.
- (17) Vsi udeleženci na trgu so zainteresirani za delo, ki se pričakuje od ENTSO za plin. Zato je učinkovito posvetovanje ključnega pomena, obstoječe strukture, vzpostavljene za spodbujanje in racionalizacijo postopka posvetovanja, kot so na primer Evropska zveza za racionalizacijo energetskih izmenjav, nacionalni regulatorji ali Agencija, pa bi morale igrati pomembno vlogo.
- (18) Da bi zagotovili večjo preglednost v zvezi z razvojem omrežja za prenos plina v Skupnosti, bi morala ENTSO za plin sestaviti, objaviti in redno posodabljati nezavezujoči 10-letni razvojni načrt omrežja za celotno Skupnost (razvojni načrt omrežja za Skupnost). Vanj bi bilo treba vključiti izvedljiva omrežja za prenos plina in potrebne regionalne povezave, ki so pomembne s poslovnega vidika in vidika zanesljivosti oskrbe.
- (19) Za povečanje konkurenčnosti na likvidnih veleprodajnih trgih s plinom je ključnega pomena, da se s plinom lahko trguje neodvisno od njegove lokacije v sistemu. To je mogoče doseči le tako, da se uporabnikom omrežja omogoči, da neodvisno rezervirajo vhodno in izhodno zmogljivost in s tem prenašajo plin po območjih namesto po pogodbenih poteh. Na šestem Madridskem forumu 30. in 31. oktobra 2002 je večina zainteresiranih strani že izrazila naklonjenost vhodno-izhodnim sistemom za lažji razvoj konkurence. Tarife ne bi smele biti odvisne od prenosnih poti. Zato tarifa, določena za eno ali več vstopnih točk, ne bi smela

⁽¹⁾ Glej stran 1 tega Uradnega lista.

▼B

biti povezana s tarifo, določeno za eno ali več izstopnih točk, in obratno.

- (20) Sklicevanje na usklajene pogodbe o prenosu v okviru nediskriminatornega dostopa do omrežja s strani operaterjev prenosnih sistemov ne pomeni, da morajo biti pogoji pogodb o prenosu določenega operaterja sistema v eni državi članici enaki kot pogoji drugega operaterja prenosnega sistema v isti državi članici ali drugi državi članici, razen če so določene minimalne zahteve, ki jih morajo izpolnjevati vse pogodbe o prenosu.
- (21) V plinskih omrežjih obstaja obsežna pogodbeni prezasedenost. Načeli razreševanja prezasedenosti in dodeljevanja zmogljivosti za nove ali nedavno dogovorjene pogodbe torej temeljita na sprostitvi neizkoriščenih zmogljivosti, tako da se uporabnikom omrežja omogoči, da dajo v podzakup ali ponovno prodajo svoje pogodbene zmogljivosti, operaterji prenosnih sistemov pa so obvezani, da neizkoriščene zmogljivosti ponudijo na trgu vsaj en dan vnaprej in kot prekinljivo zmogljivost. Zaradi velikega deleža obstoječih pogodb in potrebe po ustvarjanju resnično enakovrednih pogojev med uporabniki novih in obstoječih zmogljivosti bi bilo treba ti načeli uporabiti za vse pogodbene zmogljivosti, vključno z obstoječimi pogodbami.
- (22) Čeprav trenutna fizična prezasedenost omrežij redko predstavlja problem v Skupnosti, lahko v prihodnosti postane problematična. Pomembno je torej določiti temeljno načelo za dodeljevanje prezasedenih zmogljivosti v takšnih okoliščinah.
- (23) Iz spremljanja trga, ki ga zadnja leta izvajajo nacionalni regulativni organi in Komisija, je razvidno, da trenutno veljavne zahteve po preglednosti in pravila glede dostopa do infrastrukture ne zadostujejo za zagotovitev pravega, dobro delujočega, odprtega in učinkovitega notranjega trga s plinom.
- (24) Da lahko vsi udeleženci na trgu ocenijo splošno stanje glede povpraševanja in ponudbe ter prepoznajo razloge za gibanje veleprodajnih cen, je potreben enak dostop do informacij, kar zadeva fizično stanje in učinkovitost sistema. To vključuje podrobnejše informacije o ponudbi in povpraševanju, zmogljivosti omrežja, pretoku in vzdrževanju, izravnavi in razpoložljivosti ter uporabi skladišč. Pomen teh informacij za delovanje trga zahteva zmanjšanje obstoječih omejitev za objavo zaradi zaupnosti.
- (25) Zahteve glede zaupnosti poslovno občutljivih informacij pa so zlasti pomembne, ko gre za poslovne podatke, ki so strateško pomembni za podjetje, če skladišče uporablja le en uporabnik, ali ko gre za podatke glede izhodnih točk sistema ali podsistema, ki niso povezane z drugim prenosnim ali distribucijskim sistemom, temveč samo enim industrijskim končnim odjemalcem, če bi objava teh podatkov razkrila zaupne informacije o proizvodnem procesu tega odjemalca.
- (26) Za večje zaupanje v trg se morajo udeleženci zanesti, da so za osebe, ki zagrešijo zlorabe, predvidene učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni. Pristojni organi bi morali imeti pooblastila, da učinkovito raziščejo obtožbe glede tržnih zlorab. V ta namen je potrebno, da imajo pristojni organi dostop do podatkov, ki zagotavljajo informacije o operativnih odločitvah dobaviteljev. Na trgu s plinom se vse te odločitve sporočajo operaterjem sistemov v obliki rezervacij zmogljivosti, napovedi in realiziranega pretoka. Operaterji sistemov bi morali informacije v zvezi s tem dati na voljo in omogočiti, da so lahko dostopne, pristojnim organom za določeno obdobje. Pristojni organi bi morali tudi redno spremljati, ali operaterji prenosnih sistemov ravnaajo v skladu s pravili.
- (27) Dostop do skladišč za zemeljski plin in obratov za utekočinjeni zemeljski plin („UZP“) v nekaterih državah članicah ni zadosten

▼B

in je zato treba izboljšati izvajanje obstoječih pravil. Spremljanje, ki ga je opravila Skupina evropskih regulatorjev za električno energijo in plin, je pokazalo, da se prostovoljne smernice za dobro prakso dostopa tretjih strani za operaterje skladiščnih sistemov, o katerih so se dogovorile vse interesne skupine na Madridskem forumu, ne uporabljajo dovolj in morajo zato postati obvezujoče.

- (28) Nediskriminatorni in pregledni sistemi izravnave odstopanj za plin, ki jih upravljajo operaterji prenosnih sistemov, so pomembni mehanizmi zlasti za nove udeležence na trgu, ki bi utegnili imeti več težav z izravnavo celotnega portfelja prodaj v primerjavi z že uveljavljenimi podjetji na določenem trgu. Treba je torej sprejeti pravila za zagotovitev, da operaterji prenosnih sistemov upravljajo takšne mehanizme na način, ki je združljiv z nediskriminatornimi, preglednimi in učinkovitimi pogoji za dostop do omrežja.
- (29) Trgovanje s primarnimi pravicami do zmogljivosti je pomemben del razvoja konkurenčnega trga in ustvarjanja likvidnosti. S to uredbo bi bilo treba torej določiti osnovna pravila glede takega trgovanja.
- (30) Nacionalni regulativni organi bi morali zagotoviti skladnost s pravili iz te uredbe in smernicami, sprejetimi na podlagi te uredbe.
- (31) V smernicah, priloženih k tej uredbi, so na podlagi drugega sklopa Smernic za dobro prakso opredeljena določena podrobna izvedbena pravila. Ta pravila se bodo, če bo primerno, sčasoma razvijala, upoštevajoč razlike med nacionalnimi plinskimi sistemi.
- (32) Komisija bi morala pri predlaganju sprememb smernic, ki so priložene tej uredbi, zagotoviti predhodno posvetovanje z vsemi zadevnimi stranmi, ki jih predstavljajo strokovna združenja, in z državami članicami v okviru Madridskega foruma.
- (33) Države članice in pristojni nacionalni organi bi morali Komisiji predložiti ustrezne informacije. Komisija bi morala te informacije obravnavati zaupno.
- (34) Ta uredba in smernice, sprejete v skladu s to uredbo, ne posegajo v uporabo pravil Skupnosti o konkurenci.
- (35) Ukrepe, potrebne za izvajanje te uredbe, bi bilo treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽¹⁾.
- (36) Zlasti bi bilo treba Komisiji podeliti pooblastila za določitev ali sprejetje smernic, potrebnih za izpolnjevanje minimalne stopnje usklajenosti, ki je potrebna za doseganje cilja te uredbe. Ker so ti ukrepi splošnega obsega in so namenjeni spreminjanju nebi-stvenih določb te uredbe, med drugim z njenim dopolnjevanjem z novimi nebi-stvenimi določbami, jih je treba sprejeti v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 5a Sklepa 1999/468/ES.
- (37) Ker cilja te uredbe, in sicer oblikovanja pravičnih pravil v zvezi s pogoji za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina, skladišč in obratov za UZP, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker ta cilj lažje doseže Skupnost, Skupnost lahko sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za doseganje navedenega cilja.

⁽¹⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

▼B

- (38) Glede na obseg sprememb Uredbe (ES) št. 1775/2005 v tej uredbi je zaradi jasnosti in racionalnosti zaželeno, da se zadevne določbe prenovijo in z novo uredbo združijo v enotno besedilo –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Vsebina in področje uporabe

Namen te uredbe je:

- (a) določiti nediskriminatorna pravila o pogojih za dostop do prenosnih sistemov za zemeljski plin ob upoštevanju posebnosti nacionalnih in regionalnih trgov z namenom zagotovitve pravilnega delovanja notranjega trga s plinom;
- (b) določiti nediskriminatorna pravila o pogojih za dostop do obratov UZP in skladišč ob upoštevanju posebnosti nacionalnih in regionalnih trgov; ter
- (c) spodbujati nastanek dobro delujočega in preglednega veleprodajnega trga z visoko stopnjo zanesljivosti oskrbe s plinom in zagotavljati mehanizme za uskladitev pravil za dostop do omrežja za čezmejno izmenjavo plina.

Cilji iz prvega pododstavka vključujejo določitev usklajenih načel za tarife za dostop do omrežja, vendar ne do skladišč, ali metodologij za njihov izračun, zagotovitev storitev za dostop tretjih strani, določitev usklajenih načel za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, določitev zahtev po preglednosti, določitev pravil glede izravnave in obračunavanje odstopanj ter spodbujanje trgovanja z zmogljivostmi.

Ta uredba se z izjemo člena 19(4) uporablja samo za skladišča iz člena 33(3) ali (4) Direktive 2009/73/ES.

Države članice lahko za namene izvajanja ene ali več nalog, navadno dodeljenih operaterju prenosnega sistema, v skladu z Direktivo 2009/3/ES ustanovijo subjekt ali telo, za katero se uporabljajo zahteve iz te uredbe. Za omenjeni subjekt ali telo veljata certificiranje v skladu s členom 3 te uredbe in imenovanje v skladu s členom 10 Direktive 2009/73/ES.

Člen 2

Opredelitev pojmov

1. Za namene te uredbe se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
 1. „prenos“ pomeni prenos zemeljskega plina po omrežju, ki v glavnem zajema visokotlačne plinovode, z namenom dostave odjemalcem, vendar ne po pridobivalnem plinovodnem omrežju in ne po delu visokotlačnih plinovodov, ki se uporabljajo predvsem za lokalno distribucijo zemeljskega plina, in ne vključuje dobave;
 2. „pogodba o prenosu“ pomeni pogodbo, ki jo je operater prenosnega sistema sklenil z uporabnikom omrežja z namenom izvajati prenos;
 3. „zmogljivost“ pomeni največji možni pretok, izražen v normalnih kubičnih metrih na časovno enoto ali energijskih enotah na časovno enoto, do katerega je upravičen uporabnik omrežja v skladu z določbami pogodbe o prenosu;
 4. „neizkoriščena zmogljivost“ pomeni zagotovljeno zmogljivost, ki jo je uporabnik omrežja sicer pridobil v okviru pogodbe o prenosu, vendar je ni napovedal do poteka roka, določenega s pogodbo;

▼B

5. „upravljanje prezasedenosti“ pomeni upravljanje portfelja zmogljivosti operaterja prenosnega sistema z namenom doseči optimalno in najučinkovitejšo uporabo tehnične zmogljivosti ter pravočasno odkrivanje prezasedenosti in zasičenosti v prihodnosti;
6. „sekundarni trg“ pomeni trg zmogljivosti, s katerimi se trguje drugače kot na primarnem trgu;
7. „napoved“ pomeni predhodno poročanje uporabnika omrežja operaterju prenosnega sistema o dejanskem pretoku, s katerim uporabnik omrežja želi oddajati plin v sistem ali ga odjemati iz njega;
8. „popravljen napoved“ pomeni naknadno sporočeno popravljeno napoved;
9. „celovitost sistema“ pomeni kakršno koli stanje v zvezi s prenosnim omrežjem, vključno s potrebnimi prenosnimi objekti in napravami, v katerih ostaneta tlak in kakovost zemeljskega plina znotraj minimalnih in maksimalnih meja, ki jih določi operater prenosnega sistema, tako da je s tehničnega stališča zagotovljen prenos zemeljskega plina;
10. „obdobje izravnave odstopanj“ pomeni obdobje, v katerem mora vsak uporabnik omrežja v skladu s pogodbo o prenosu ali kodeksom omrežja izravnati odjem neke količine zemeljskega plina, izražene v energijskih enotah, z oddajo enake količine zemeljskega plina v prenosno omrežje;
11. „uporabnik omrežja“ pomeni odjemalca ali potencialnega odjemalca pri operaterju prenosnega sistema in same operaterje prenosnega sistema, v kolikor je to potrebno, da opravljajo svoje naloge v zvezi s prenosom;
12. „prekinljive storitve“ pomenijo storitve, ki jih v zvezi s prekinljivo zmogljivostjo ponuja operater prenosnega sistema;
13. „prekinljiva zmogljivost“ pomeni prenosno zmogljivost plina, ki jo operater prenosnega sistema lahko prekine v skladu s pogoji, določenimi v pogodbi o prenosu;
14. „dolgoročne storitve“ pomenijo storitve, ki jih operater prenosnega sistema ponuja za obdobje enega leta ali več;
15. „kratgoročne storitve“ pomenijo storitve, ki jih operater prenosnega sistema ponuja za manj kot eno leto;
16. „zagotovljena zmogljivost“ pomeni prenosno zmogljivost plina, za katero operater prenosnega sistema s pogodbo jamči, da se ne prekinja;
17. „zagotovljene storitve“ pomenijo storitve, ki jih v zvezi z zagotovljeno zmogljivostjo ponuja operater prenosnega sistema;
18. „tehnična zmogljivost“ pomeni največjo zagotovljeno zmogljivost, ki jo operater prenosnega sistema lahko ponudi uporabnikom omrežja, pri čemer upošteva celovitost sistema in obratovalne zahteve prenosnega omrežja;
19. „pogodbena zmogljivost“ pomeni zmogljivost, ki jo je operater prenosnega sistema v skladu s pogodbo o prenosu dodelil uporabniku omrežja v tem trenutku;
20. „razpoložljiva zmogljivost“ pomeni tisti del tehnične zmogljivosti, ki ni dodeljena in je v tem trenutku še vedno na razpolago v sistemu;
21. „pogodbena prezasedenost“ pomeni stanje, v katerem povpraševanje po zagotovljeni zmogljivosti presega tehnično zmogljivost;
22. „primarni trg“ pomeni trg, na katerem operater prenosnega sistema trguje neposredno z zmogljivostjo;

▼B

23. „fizična prezasedenost“ pomeni stanje, v katerem povpraševanje po dejanskih dobavah presega tehnično zmogljivost v nekem trenutku;
24. „zmogljivost obrata za UZP“ pomeni zmogljivost terminala za UZP za utekočinjanje zemeljskega plina ali uvoz, raztovarjanje, sistemske storitve, prehodna skladišča in ponovno uplinjanje UZP;
25. „prostor“ pomeni prostornino plina, ki jo uporabnik skladišča lahko uporabi za skladiščenje plina;
26. „zmogljivost odjema“ pomeni stopnjo, po kateri lahko uporabnik skladišča odjema plin iz objekta za skladiščenje;
27. „zmogljivost oddaje“ pomeni stopnjo, po kateri lahko uporabnik skladišča oddaja plin v objekt za skladiščenje;
28. „zmogljivost skladišča“ pomeni kakršno koli kombinacijo prostora, zmogljivosti oddaje in zmogljivosti odjema.

2. Brez poseganja v opredelitve pojmov iz odstavka 1 tega člena se uporabljajo tudi ustrezne opredelitve iz člena 2 Direktive 2009/73/ES, razen opredelitve pojma „prenos“ iz točke 3 navedenega člena.

Opredelitve v točkah 3 do 23 iz odstavka 1 tega člena glede prenosa se uporabljajo po analogiji za skladišča in obrate za UZP.

*Člen 3***Certificiranje operaterjev prenosnih sistemov**

1. Komisija preuči vsako obvestilo o odločitvi o certificiranju operaterja prenosnega sistema v skladu s členom 10(6) Direktive 2009/73/ES takoj, ko ga prejme. Komisija v dveh mesecih po prejemu takšnega obvestila zadevnemu nacionalnemu regulativnemu organu izda mnenje glede skladnosti s členom 10(2) ali členom 11 ter členom 9 Direktive 2009/73/ES.

Komisija lahko pri pripravi mnenja iz prvega pododstavka od Agencije zahteva, da poda svoje mnenje o odločitvi nacionalnega regulativnega organa o certifikaciji. V tem primeru se dvomesečni rok iz prvega pododstavka podaljša za nadaljnja dva meseca.

Če Komisija v roku iz prvega ali drugega pododstavka ne izda mnenja, se šteje, da odločitvi regulativnega organa ne nasprotuje.

2. V dveh mesecih po prejetju mnenja Komisije nacionalni regulativni organ sprejme končno odločitev o certificiranju operaterja prenosnega sistema, pri čemer v čim večji meri upošteva mnenje Komisije. Odločitev regulativnega organa in mnenje Komisije se objavita skupaj.

3. Regulativni organi in/ali Komisija lahko v kateri koli fazi postopka od operaterja prenosnega sistema in/ali podjetja, ki opravlja katero koli dejavnost proizvodnje ali dobave, zahtevajo vse informacije, ki jih potrebujejo za izpolnjevanje svojih nalog iz tega člena.

4. Regulativni organi in Komisija poskrbijo za zaupnost poslovno občutljivih informacij.

5. Komisija lahko sprejme smernice, v katerih je podrobno določen postopek za uporabo odstavkov 1 in 2 tega člena. Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb te uredbe z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 28(2).

6. Če Komisija prejme obvestilo o certificiranju operaterja prenosnega sistema v skladu s členom 9(10) Direktive 2009/73/ES, sprejme odločitev o certificiranju. Regulativni organ ravna v skladu z odločitvijo Komisije.

Člen 4

Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za plin

Vsi operaterji prenosnih sistemov sodelujejo na ravni Skupnosti prek ENTSO za plin, da bi spodbudili dokončno oblikovanje in delovanje notranjega trga za zemeljski plin in čezmejne trgovine ter zagotovili optimalno upravljanje, usklajeno delovanje in dober tehnični razvoj omrežja za prenos zemeljskega plina.

Člen 5

Ustanovitev ENTSO za plin

1. Operaterji prenosnih sistemov za plin do 3. marca 2011 predložijo Komisiji in Agenciji osnutek statuta bodoče ENTSO za plin, seznam članov in osnutek poslovnika, vključno s pravilnikom za posvetovanje z drugimi zainteresiranimi stranmi.
2. V dveh mesecih po prejetju Agencija po uradnem posvetovanju z organizacijami, ki zastopajo vse zainteresirane strani, zlasti uporabnike sistema, vključno z odjemalci, Komisiji predloži mnenje o osnutku statuta, seznamu članov in osnutku poslovnika.
3. Komisija poda mnenje o osnutku statuta, seznamu članov in osnutku poslovnika, ob upoštevanju mnenja Agencije iz odstavka 2 in v treh mesecih po prejetju mnenja Agencije.
4. Operaterji prenosnih sistemov v treh mesecih po prejetju mnenja Komisije ustanovijo ENTSO za plin, sprejmejo statut in poslovnik ter ju objavijo.

Člen 6

Oblikovanje kodeksov omrežij

1. Komisija po posvetovanju z Agencijo, ENTSO za plin in drugimi ustreznimi zainteresiranimi stranmi pripravi letni seznam prednostnih nalog, v katerem so navedena področja iz člena 8(6), ki jih je treba vključiti v oblikovanje kodeksov omrežij.
2. Komisija od Agencije zahteva, da v razumnem roku, ki ni daljši od šestih mesecev, predloži nezavezujočo okvirno smernico (okvirna smernica), v kateri so v skladu s členom 8(7) določena jasna in objektivna načela za pripravo kodeksov omrežij za področja iz prednostnega seznama. Vsaka okvirna smernica prispeva k nediskriminaciji, učinkoviti konkurenci in uspešnemu delovanju trga. Komisija lahko ta rok na utemeljeno zahtevo Agencije podaljša.
3. Agencija se v roku, ki ni krajši od dveh mesecev, o okvirni smernici na odprt in pregleden način formalno posvetuje z ENTSO za plin in drugimi ustreznimi zainteresiranimi stranmi.
4. Če Komisija meni, da okvirna smernica ne prispeva k nediskriminaciji, učinkoviti konkurenci in uspešnemu delovanju trga, lahko od Agencije zahteva, da okvirno smernico v razumnem roku ponovno pregleda in predloži Komisiji.
5. Če Agencija v roku, ki ga določi Komisija na podlagi odstavkov 2 ali 4, okvirne smernice ne predloži ali je ne predloži ponovno, zadevno okvirno smernico pripravi Komisija.
6. Komisija od ENTSO za plin zahteva, da v razumnem roku, ki ni daljši od 12 mesecev, Agenciji predloži kodeks omrežja, ki je v skladu z ustrežno okvirno smernico.
7. Agencija pošlje ENTSO za plin utemeljeno mnenje o kodeksu omrežja v treh mesecih po njegovem prejemu, v tem roku pa se lahko Agencija uradno posvetuje z ustreznimi zainteresiranimi stranmi.

▼B

8. ENTSO za plin lahko kodeks omrežja spremeni v skladu z mnenjem Agencije in ga ponovno predloži Agenciji.

9. Ko se Agencija prepriča, da je kodeks omrežja v skladu z ustrezno okvirno smernico, ga predloži Komisiji in ga lahko priporoči v sprejetje v razumnem roku. Če Komisija navedenega kodeksa omrežja ne sprejme, navede razloge za to.

10. Če ENTSO za plin kodeksa omrežja ne pripravi v roku, ki ga določi Komisija v skladu z odstavkom 6, lahko Komisija od Agencije zahteva, da pripravi osnutek kodeksa omrežja na podlagi ustrezne okvirne smernice. Agencija se lahko med pripravo osnutka kodeksa omrežja v skladu s tem odstavkom še dodatno posvetuje. Agencija osnutek kodeksa omrežja, pripravljen na podlagi tega odstavka, predloži Komisiji in ga lahko priporoči v sprejetje.

11. Komisija lahko na lastno pobudo, če ENTSO za plin ni pripravila kodeksa omrežja ali če Agencija ni pripravila osnutka kodeksa omrežja iz odstavka 10 tega člena ali na priporočilo Agencije po odstavku 9 tega člena sprejme enega ali več kodeksov omrežja za področja, naštetih v členu 8(6).

Če Komisija predlaga sprejetje kodeksa omrežja na lastno pobudo, se v roku, ki ni krajši od dveh mesecev, o osnutku kodeksa omrežja posvetuje z Agencijo, ENTSO za plin in drugimi ustreznimi zainteresiranimi stranmi. Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb te uredbe z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 28(2).

12. Ta člen ne posega v pravico Komisije, da sprejema in spreminja smernice iz člena 23.

*Člen 7***Spremembe kodeksov omrežij**

1. Osnutek sprememb kodeksov omrežij, sprejetih v skladu s členom 6, lahko Agenciji predlagajo osebe, pri katerih obstaja verjetnost interesa za zadevni kodeks omrežja, vključno z ENTSO za plin, operaterji prenosnih sistemov, uporabniki omrežja in odjemalci. Agencija lahko predlaga spremembe tudi na lastno pobudo.

2. Agencija se posvetuje z vsemi zainteresiranimi stranmi v skladu s členom 10 Uredbe (ES) št. 713/2009. Po končanem postopku lahko Agencija Komisiji predloži utemeljene predloge sprememb s pojasnilom o tem, kako so ti predlogi skladni s cilji kodeksov omrežij iz člena 6(2) te uredbe.

3. Komisija lahko ob upoštevanju predlogov Agencije sprejme spremembe kodeksov omrežij, sprejetih v skladu s členom 6. Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb te uredbe z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 28(2).

4. Obravnava predlogov sprememb v skladu s postopkom iz člena 28(2) je omejena na obravnavo vidikov v zvezi s predlaganimi spremembami. Te predlagane spremembe ne posegajo v druge spremembe, ki jih lahko predlaga Komisija.

*Člen 8***Naloge ENTSO za plin**

1. ENTSO za plin na zahtevo Komisije v skladu s členom 6(6) oblikuje kodekse omrežij za področja iz odstavka 6 tega člena.

2. ENTSO za plin lahko oblikuje kodekse omrežij za področja iz odstavka 6, da bi dosegli cilje, določene v členu 4, če se ti kodeksi ne nanašajo na področja, za katera je Komisija nanjo naslovila zahtevo.

▼B

Ti kodeksi omrežij se predložijo v mnenje Agenciji. ENTSO za plin to mnenje ustrezno upošteva.

3. ENTSO za plin sprejme:

- (a) skupne instrumente za upravljanje omrežij, da se zagotovi uskladitev upravljanja omrežij v običajnih in izrednih razmerah, vključno s skupno lestvico za razvrščanje incidentov, in načrte raziskav;
- (b) nezavezujoč 10-letni razvojni načrt omrežja za celotno Skupnost (razvojni načrt omrežja za Skupnost), vključno z napovedjo glede zadostnosti evropske ponudbe, in sicer vsako drugo leto;
- (c) priporočila za usklajevanje tehničnega sodelovanja med operaterji prenosnih sistemov Skupnosti in tretjih držav;
- (d) letni delovni program;
- (e) letno poročilo;
- (f) letno zimsko in poletno napoved glede ponudbe.

4. V napovedi glede zadostnosti evropske ponudbe iz točke (b) odstavka 3 je zajeta skupna zadostnost plinskega sistema glede tekočega in napovedanega povpraševanja po plinu v naslednjih petih letih in v obdobju med petimi in desetimi leti po datumu te napovedi. Napoved glede zadostnosti evropske ponudbe temelji na nacionalnih napovedih glede ponudbe, ki jih pripravijo posamezni operaterji prenosnih sistemov.

5. Letni delovni program iz točke (d) odstavka 3 vsebuje seznam in opis kodeksov omrežij, ki jih je treba pripraviti, načrt usklajevanja za obratovanje omrežja, dejavnosti raziskav in razvoja, ki jih je treba izvesti v zadevnem letu, in okvirni časovni razpored.

6. Kodeksi omrežij iz odstavkov 1 in 2 urejajo naslednja področja, pri čemer se po potrebi upoštevajo regionalne posebnosti:

- (a) pravila glede varnosti in zanesljivosti omrežja;
- (b) pravila o priključevanju na omrežje;
- (c) pravila za dostop tretjih strani;
- (d) pravila glede izmenjave podatkov in poravnave;
- (e) pravila glede medobratovalnosti;
- (f) operativne postopke v izrednih razmerah;
- (g) pravila za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti;
- (h) pravila glede trgovanja, povezana s tehničnim in operativnim zagotavljanjem storitev za dostop do omrežja ter z izravnavo odstopanj;
- (i) pravila glede preglednosti;
- (j) pravila glede izravnave, tudi z omrežjem povezana pravila glede postopkov napovedi, obračunavanja odstopanj in operativne izravnave med sistemi operaterjev prenosnih sistemov;
- (k) pravila glede usklajenih tarifnih struktur za prenos; ter
- (l) energetska učinkovitost plinskih omrežij.

7. Kodeksi omrežij se pripravijo v zvezi z vprašanji čezmejnih omrežij in vprašanji povezovanja trgov ter ne posegajo v pravico držav članic, da sprejmejo nacionalne kodekse omrežij, ki ne vplivajo na čezmejno trgovino.

8. ENTSO za plin spremlja in analizira izvajanje kodeksov omrežij in smernic, ki jih sprejme Komisija v skladu s členom 6(11), in njihov vpliv na usklajevanje veljavnih pravil glede spodbujanja povezovanja trgov. ENTSO za plin o svojih ugotovitvah poroča Agenciji, rezultate analize pa vključi v letno poročilo iz točke (e) odstavka 3 tega člena.

▼B

9. ENTSO za plin da na voljo vse informacije, ki jih zahteva Agencija za izvajanje nalog iz člena 9(1).

10. ENTSO za plin vsaki dve leti sprejme in objavi razvojni načrt omrežja za Skupnost iz točke (b) odstavka 3. Razvojni načrt omrežja za Skupnost vključuje modeliranje integriranega omrežja, scenarije razvoja, napoved glede zadostnosti evropske ponudbe ter oceno prožnosti sistema.

Razvojni načrt omrežja za Skupnost zlasti:

- (a) temelji na nacionalnih naložbenih načrtih, ob upoštevanju regionalnih naložbenih načrtov iz člena 12(1) in po potrebi vidikov Skupnosti za načrtovanje omrežij, vključno s smernicami za vseevropska energetska omrežja v skladu z Odločbo št. 1364/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
- (b) glede čezmejnih povezav temelji tudi na razumnih potrebah različnih uporabnikov omrežja in vključuje dolgoročne obveznosti vlagateljev iz členov 14 in 22 Direktive 2009/73/ES, ter
- (c) prepozna naložbenih vrzeli, zlasti v zvezi s čezmejnimi zmogljivostmi.

Glede na točko (c) drugega pododstavka se razvojnemu načrtu omrežja za Skupnost lahko priloži pregled ovir za povečanje čezmejnih zmogljivosti omrežja, nastalih zaradi različnih postopkov ali praks za odobritev.

11. Agencija pregleda svoje 10-letne razvojne načrte omrežja, da oceni njihovo skladnost z 10-letnim razvojnim načrtom omrežja za Skupnost. Če Agencija opazi neskladnosti med nacionalnim 10-letnim razvojnim načrtom omrežja in razvojnim načrtom omrežja za Skupnost, predlaga ustrezno spremembo nacionalnega 10-letnega razvojnega načrta omrežja ali razvojnega načrta omrežja za Skupnost. Če je tak nacionalni 10-letni razvojni načrt omrežja oblikovan v skladu s členom 22 Direktive 2009/73/ES, Agencija pristojnemu nacionalnemu regulativnemu organu predlaga spremembo nacionalnega 10-letnega razvojnega načrta omrežja v skladu s členom 22(7) navedene direktive in o tem obvesti Komisijo.

12. ENTSO za plin Komisiji na njeno zahtevo predloži mnenje v zvezi s sprejetjem smernic iz člena 23.

Člen 9

Spremljanje s strani Agencije

1. Agencija spremlja izvajanje nalog ENTSO za plin iz člena 8(1), (2) in (3) ter poroča Komisiji.

Agencija spremlja, kako ENTSO za plin izvaja kodekse omrežij iz člena 8(2) in kodekse omrežij, ki so bili oblikovani v skladu s členom 6(1) do (10), vendar jih Komisija ni sprejela v skladu s členom 6(11). Če ENTSO za plin ne izvaja kodeksov omrežij, Agencija od ENTSO za plin zahteva, da predloži ustrezno utemeljeno razlago, zakaj tega ni storila. Agencija o tej razlagi obvesti Komisijo in poda svoje mnenje o njej.

Agencija spremlja in analizira izvajanje kodeksov omrežij in smernic, ki jih sprejme Komisija v skladu s členom 6(11), ter njihov vpliv na usklajevanje veljavnih pravil za spodbujanje povezovanja trgov ter na nediskriminacijo, učinkovito konkurenco in uspešno delovanje trga, ter o tem poroča Komisiji.

⁽¹⁾ UL L 262, 22.9.2006, str. 1.

▼B

2. ENTSO za plin Agenciji v mnenje predloži osnutek razvojnega načrta omrežja za Skupnost, osnutek letnega delovnega programa, vključno z informacijami o postopku posvetovanja in drugimi dokumenti iz člena 8(3), da o njih poda mnenje.

Agencija v dveh mesecih od prejema dokumentov predloži ustrezno utemeljeno mnenje ter ENTSO za plin in Komisiji predloži priporočila, če meni, da osnutek letnega delovnega programa ali osnutek razvojnega načrta omrežja za Skupnost, ki ju je predložila ENTSO za plin, ne prispevata k nediskriminaciji, učinkoviti konkurenci, učinkovitemu delovanju trga ali k zadostnim čezmejnimi povezavam, ki so na voljo tretjim stranem.

*Člen 10***Posvetovanja**

1. Pri pripravi kodeksov omrežij, osnutka razvojnega načrta omrežja za Skupnost in letnega delovnega programa iz člena 8(1), (2) in (3) se ENTSO za plin v skladu s poslovnikom iz člena 5(1) v zgodnji fazi obsežno posvetuje na odprt in pregleden način z vsemi zadevnimi udeleženci na trgu, zlasti pa z organizacijami, ki zastopajo vse zainteresirane strani. V posvetovanje so vključeni tudi nacionalni regulativni organi in drugi nacionalni organi, podjetja, ki se ukvarjajo z dobavo in proizvodnjo, uporabniki omrežja, vključno z odjemalci, operaterji distribucijskih sistemov, vključno z ustreznimi panožnimi združenji, tehničnimi organi in združenji zainteresiranih strani. Cilj posvetovanja je pridobiti mnenja in predloge vseh zadevnih strani v postopku odločanja.

2. Vsi dokumenti in zapisniki sestankov v zvezi s posvetovanji iz odstavka 1 se objavijo.

3. Pred sprejetjem letnega delovnega programa in kodeksov omrežij iz člena 8(1), (2) in (3) ENTSO za plin navede, kako je upoštevala pripombe, ki jih je prejela med posvetovanjem. Če pripomb ni upoštevala, to utemelji.

*Člen 11***Stroški**

Stroške, povezane z dejavnostmi ENTSO za plin iz členov 4 do 12, krijejo operaterji prenosnih sistemov in se upoštevajo pri izračunu tarif. Regulativni organi stroške odobrijo le, če so razumni in sorazmerni.

*Člen 12***Regionalno sodelovanje operaterjev prenosnih sistemov**

1. Operaterji prenosnih sistemov znotraj ENTSO za plin vzpostavijo regionalno sodelovanje, da bi prispevali k nalogam iz člena 8(1), (2) in (3). Zlasti vsaki dve leti objavijo regionalni naložbeni načrt, na podlagi katerega se lahko odločajo glede naložb.

2. Za zagotovitev optimalnega upravljanja omrežja operaterji prenosnih sistemov spodbujajo operativne dogovore, prav tako spodbujajo razvoj izmenjave energije, usklajeno dodeljevanje čezmejnih zmogljivosti, in sicer z nediskriminatornimi tržnimi rešitvami in ob ustreznem upoštevanju konkretnih koristi implicitnih dražb za kratkoročne dodelitve, ter povezovanje mehanizmov izravnave.

3. Za namene doseganja ciljev iz odstavkov 1 in 2 lahko Komisija določi geografsko območje, na katerega se nanašajo posamezne strukture regionalnega sodelovanja, ob upoštevanju obstoječih struktur regionalnega sodelovanja. Vsaka država članica lahko spodbuja sodelovanje na več kot enem gospodarskem območju. Ukrep iz prvega stavka, namenjeni spreminjanju nebistvenih določb te uredbe z njenim dopol-

▼B

njevanjem, se sprejme v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 28(2).

V ta namen se Komisija posvetuje z Agencijo in ENTSO za plin.

*Člen 13***Tarife za dostop do omrežij**

1. Tarife ali metodologije za izračun tarif, ki jih uporabljajo operaterji prenosnih sistemov in so v skladu s členom 41(6) Direktive 2009/73/ES potrjene s strani regulativnih organov, ter tarife, objavljene v skladu s členom 32(1) navedene direktive, so pregledne, upoštevajo potrebo po celovitosti sistema in njenem izboljšanju ter odražajo dejansko nastale stroške, kolikor ti stroški ustrezajo stroškom učinkovitega in strukturno primerljivega operaterja omrežja ter so pregledni, hkrati pa vključujejo ustrezno donosnost naložb, in po potrebi upoštevajo primerjalno analizo tarif s strani regulativnih organov. Tarife ali metodologije za izračun tarif se uporabljajo na nediskriminatoren način.

Države članice lahko določijo, da je tarife mogoče določiti z na trgu temelječimi mehanizmi, na primer z dražbami, pod pogojem, da takšno ureditev in nastale prihodke odobri regulativni organ.

Tarife ali metodologije za izračun tarif spodbujajo učinkovito trgovanje s plinom in konkurenco, istočasno pa preprečujejo navzkrižno subvencioniranje med uporabniki omrežij in zagotavljajo spodbude za naložbe ter vzdržujejo ali vzpostavljajo medobratovalnost prenosnih omrežji.

Tarife za uporabnike omrežja so nediskriminatorne in se določijo ločeno glede na vsako vstopno točko v prenosni sistem ali izstopno točko iz prenosnega sistema. Mehanizme za razporeditev stroškov in metodologijo za določitev stopenj v zvezi z vstopnimi in izstopnimi točkami potrjuje nacionalni regulativni organi. Države članice do 3. septembra 2011 zagotovijo, da se po izteku prehodnega obdobja omrežnine ne obračunavajo na podlagi pogodbenih poti.

2. Tarife za dostop do omrežja ne omejujejo likvidnosti trga niti ne izkrivljajo čezmejnega trgovanja različnih prenosnih sistemov. Če razlike v tarifnih strukturah ali mehanizmi za izravnavo odstopanj ovirajo trgovanje preko prenosnih sistemov, se operaterji prenosnih sistemov brez poseganja v člen 41(6) Direktive 2009/73/ES v tesnem sodelovanju z zadevnimi nacionalnimi organi aktivno zavzemajo za zблиževanje tarifnih struktur in načel zaračunavanja, tudi glede izravnave odstopanj.

*Člen 14***Storitve za dostop tretjih strani v zvezi z operaterji prenosnih sistemov**

1. Operaterji prenosnih sistemov:

- (a) zagotovijo, da nudijo storitve vsem uporabnikom omrežja brez diskriminacije;
- (b) nudijo zagotovljene in prekinljive storitve za dostop tretjih strani. Cene prekinljive zmogljivosti odražajo verjetnost prekinitve;
- (c) nudijo uporabnikom omrežja tako dolgoročne kot kratkoročne storitve.

Glede na točko (a) prvega pododstavka, kadar operater prenosnega sistema ponuja enake storitve različnim odjemalcem, to počne pod enakimi pogodbenimi pogoji, bodisi z uporabo usklajenih pogodb o prenosu bodisi s skupnim kodeksom omrežja, potrjenim s strani pristojnega organa v skladu s postopkom iz člena 41 Direktive 2009/73/ES.

▼B

2. Pogodbe o prenosu z netipskim začetkom veljavnosti ali sklenjene za krajše obdobje kot tipska enoletna pogodba o prenosu v skladu z načeli iz člena 13(1) nimajo za posledico poljubno višjih ali nižjih tarif, ki ne odražajo tržne vrednosti storitve.

3. Kadar je primerno, se storitve za dostop tretjih straniodobrijo, če obstajajo ustrezna jamstva s strani uporabnikov omrežja glede njihove kreditne sposobnosti. Takšna jamstva ne predstavljajo neupravičenih ovir za vstop na trg in so nediskriminatorna, pregledna in sorazmerna.

*Člen 15***Storitve za dostop tretjih strani v zvezi s skladišči in obrati za UZP**

1. Operater skladiščnega sistema in sistema za UZP:

- (a) vsem uporabnikom omrežja brez diskriminacije nudi storitve, ki ustrezajo tržnemu povpraševanju. Zlasti kadar operater skladiščnega sistema ali sistema za UZP ponuja enake storitve različnim odjemalcem, to počne pod enakimi pogodbenimi pogoji;
- (b) nudi storitve, ki so skladne z uporabo povezanih prenosnih sistemov za plin in ki omogočajo dostop prek sodelovanja z operaterjem prenosnega sistema; ter
- (c) objavi zadevne informacije, zlasti podatke o uporabi in razpoložljivosti storitev v časovnem okviru, ki je združljiv z razumnimi tržnimi potrebami uporabnikov obratov za UZP ali skladišč, ob upoštevanju, da objavo teh informacij spremlja nacionalni regulativni organ.

2. Vsak operater skladiščnega sistema:

- (a) nudi zagotovljene in prekinljive storitve za dostop tretjih strani; cene prekinljive zmogljivosti odražajo verjetnost prekinitve,
- (b) nudi uporabnikom skladišč tako dolgoročne kot kratkoročne storitve, in
- (c) nudi uporabnikom skladišč tako povezane kot ločene storitve skladiščnega prostora, zmogljivosti oddaje in zmogljivosti odjema.

3. Pogodbe o obratih za UZP in skladiščih nimajo za posledico poljubno višjih ali nižjih tarif v primerih, ko so:

- (a) podpisane izven leta zemeljskega plina z netipskim začetkom veljavnosti, ali
- (b) sklenjene za krajše obdobje kot tipska pogodba o obratih za UZP in skladiščih na letni osnovi.

4. Kadar je primerno, se storitve za dostop tretjih straniodobrijo, če obstajajo ustrezna jamstva s strani uporabnikov omrežja glede njihove kreditne sposobnosti. Takšna jamstva ne predstavljajo neupravičenih ovir za vstop na trg in so nediskriminatorna, pregledna in sorazmerna.

5. Pogodbene omejitve na zahtevano najmanjšo velikost zmogljivosti obratov za UZP in skladišč se utemeljijo na podlagi tehničnih omejitev in omogočajo manjšim uporabnikom skladišč dostop do storitev skladiščenja.

*Člen 16***Načela mehanizmov za dodeljevanje zmogljivosti in postopkov upravljanja prezasedenosti za operaterje prenosnih sistemov**

1. Udeležencem na trgu se zagotovi največja možna zmogljivost na vseh relevantnih točkah iz člena 18(3), pri tem pa se upošteva celovitost sistema in učinkovito obratovanje omrežja.

▼B

2. Operater prenosnega sistema izvaja in objavi nediskriminatorne in pregledne mehanizme za dodeljevanje zmogljivosti, ki:

- (a) zagotavljajo ustrezne ekonomske signale za učinkovito in največjo možno izrabo tehničnih zmogljivosti ter spodbujajo naložbe v novo infrastrukturo in čezmejno izmenjavo zemeljskega plina;
- (b) so združljivi s tržnimi mehanizmi, ki vključujejo fizične trge (spot markets) in trgovalna vozlišča (trading hubs), hkrati pa so prožni in sposobni prilagoditve spreminjajočim se tržnim razmeram;
- (c) so združljivi s sistemi držav članic za dostop do omrežja.

3. Operater prenosnega sistema izvaja in objavi nediskriminatorne in pregledne postopke upravljanja prezasedenosti, ki spodbujajo čezmejno izmenjavo zemeljskega plina na nediskriminatorni osnovi in temeljijo na naslednjih načelih:

- (a) v primeru pogodbene prezasedenosti operater prenosnega sistema nudi neizkoriščeno zmogljivost na primarnem trgu, in sicer vsaj en dan vnaprej in kot prekinljivo zmogljivost, in
- (b) uporabniki omrežja, ki želijo ponovno prodati ali dati v zakup neizrabljeno, pogodbeno zmogljivost na sekundarnem trgu, imajo pravico to storiti.

Glede na točko (b) prvega pododstavka države članice od uporabnikov omrežja lahko zahtevajo, da o tem obvestijo operaterja prenosnega sistema.

4. V primeru fizične prezasedenosti operater prenosnega sistema ali po potrebi regulativni organi uporabijo nediskriminatorne in pregledne mehanizme za dodeljevanje zmogljivosti.

5. Operaterji prenosnih sistemov redno ocenjujejo tržno povpraševanje zaradi novih naložb. Operaterji prenosnih sistemov tržno povpraševanje ocenijo pri načrtovanju novih naložb in upoštevajo zanesljivost oskrbe.

Člen 17

Načela mehanizmov za dodeljevanje zmogljivosti in postopkov upravljanja prezasedenosti za skladišča in obrate za UZP

1. Udeležencem na trgu se zagotovi največja možna zmogljivost skladišča in obrata za UZP ob upoštevanju celovitosti sistema in njegovega obratovanja.

2. Operater sistema za UZP in skladiščnega sistema izvaja in objavi nediskriminatorne in pregledne mehanizme za dodeljevanje zmogljivosti, ki:

- (a) zagotavljajo ustrezne ekonomske signale za učinkovito in največjo možno izrabo zmogljivosti ter spodbujajo naložbe v novo infrastrukturo;
- (b) so združljivi s tržnimi mehanizmi, ki vključujejo fizične trge (spot markets) in trgovalna vozlišča (trading hubs), hkrati pa so prožni in sposobni prilagoditve spreminjajočim se tržnim razmeram, ter
- (c) so združljivi s priključenimi sistemi za dostop do omrežja.

3. Pogodbe o obratih za UZP in skladiščih vključujejo ukrepe za preprečevanje kopičenja zmogljivosti z upoštevanjem naslednjih načel, ki se uporabijo v primeru pogodbene prezasedenosti:

- (a) operater sistema mora brez odlašanja ponudi neuporabljene zmogljivosti obrata za UZP ali skladišča na primarnem trgu; za skladišča se mora to storiti vsaj en dan vnaprej in kot prekinljivo zmogljivost;

▼B

- (b) uporabniki obratov za UZP in skladišč, ki želijo ponovno prodati pogodbeno zmogljivost na sekundarnem trgu, morajo imeti pravico to storiti.

*Člen 18***Zahteve po preglednosti za operaterje prenosnih sistemov**

1. Operaterji prenosnih sistemov objavijo podrobne informacije glede storitev, ki jih ponujajo, in glede relevantnih pogojev, ki jih uporabljajo, skupaj s tehničnimi informacijami, ki jih uporabniki omrežja potrebujejo za pridobitev dejanskega dostopa do omrežja.
2. Za zagotovitev preglednih, objektivnih in nediskriminatorskih tarif ter za spodbujanje učinkovite uporabe plinskega omrežja objavijo operaterji prenosnih sistemov ali zadevni nacionalni organi primerne in dovolj podrobne informacije o oblikovanju, metodologiji in strukturi tarif.
3. Vsak operater prenosnega sistema za ponujene storitve objavi številčne informacije o tehničnih, pogodbenih in razpoložljivih zmogljivostih za vse relevantne točke, vključno za vstopne in izstopne točke, in sicer redno in nepretrgano ter na uporabniku prijazen standardiziran način.
4. Relevantne točke prenosnega sistema, informacije o katerih se objavijo, potrdijo pristojni organi po posvetovanju z uporabniki omrežja.
5. Operater prenosnega sistema vedno razkrije informacije, zahtevane s to uredbo, na smiselno, količinsko jasno, zlahka dostopen in nediskriminatorski način.
6. Operater prenosnega sistema objavi predhodne in naknadne informacije o ponudbi in povpraševanju na podlagi napovedi in realiziranega pretoka v in iz sistema. Nacionalni regulativni organ zagotovi, da se vse take informacije objavijo. Objavljene informacije so tako podrobne kot informacije, ki so na voljo operaterju prenosnega sistema.

Operater prenosnega sistema objavi sprejete ukrepe ter nastale stroške in prihodke za izravnavo sistema.

Zadevni udeleženci na trgu operaterjem prenosnih sistemov zagotovijo podatke iz tega člena.

*Člen 19***Zahteve po preglednosti za skladišča in obrate za UZP**

1. Operaterji sistemov za UZP in skladiščnih sistemov objavijo podrobne informacije glede storitev, ki jih ponujajo, in relevantnih pogojev, ki jih uporabljajo, skupaj s tehničnimi informacijami, ki jih uporabniki skladišč in obratov za UZP potrebujejo za pridobitev dejanskega dostopa do skladišč in obratov za UZP.
2. Operaterji sistemov za UZP in skladiščnih sistemov objavljajo za ponujene storitve številčne informacije o pogodbenih in razpoložljivih zmogljivostih skladišč in obratov za UZP, in sicer redno in nepretrgano ter na uporabniku prijazen standardiziran način.
3. Operaterji sistemov za UZP in skladiščnih sistemov vedno razkrijejo informacije, zahtevane s to uredbo, na smiselno, količinsko jasno, zlahka dostopen in nediskriminatorski način.
4. Operaterji sistemov za UZP in skladiščnih sistemov objavijo količino plina v posameznem skladišču ali obratu za UZP oziroma skupini skladišč, če se uporabnikom sistema dostop zagotavlja na ta način, pritok in odtok ter razpoložljive zmogljivosti skladišč in obratov za UZP, tudi za obrate, ki so izvzeti iz dostopa tretjih strani. Te informacije sporočijo tudi operaterju prenosnega sistema, ki jih objavi na zbirni ravni po sistemih ali podsistemih, opredeljenih z zadevnimi točkami. Informacije se posodablajo najmanj enkrat na dan.

▼B

Če je uporabnik skladiščnega sistema edini uporabnik skladišča, lahko uporabnik skladiščnega sistema nacionalnemu regulativnemu organu predloži obrazloženo zahtevo za zaupno obravnavo podatkov iz prvega pododstavka. Če nacionalni regulativni organ presodi, da je takšna zahteva upravičena, zlasti ob upoštevanju potrebe po uskladitvi interesa do legitimne zaščite poslovnih skrivnosti, katerih razkritje bi negativno vplivalo na celotno poslovno strategijo uporabnika skladišča, s ciljem vzpostavitve konkurenčnega notranjega trga z zemeljskim plinom, lahko operatorju skladiščnega sistema dovoli, da največ eno leto ne objavlja podatkov iz prvega pododstavka.

Drugi pododstavek se uporablja brez poseganja v obveznosti objavljanja in sporočanja iz prvega pododstavka, ki so naložene operatorju prenosnega sistema, razen če so združeni podatki enaki kot podatki o posameznem skladiščnem sistemu, za katerega je nacionalni regulativni organ odobril, da se podatki ne objavijo.

5. Za zagotovitev preglednih, objektivnih in nediskriminatornih tarif ter za spodbujanje učinkovite uporabe infrastruktur operatorji obratov za UZP in skladišč ali ustrezni regulativni organi objavijo dovolj podrobne informacije o oblikovanju, metodologiji in strukturi tarif za infrastrukturo na podlagi reguliranega dostopa tretjih strani.

*Člen 20***Vodenje evidenc operaterjev sistemov**

Operatorji prenosnih sistemov, operatorji skladiščnih sistemov in sistemov za UZP pet let hranijo vse informacije iz členov 18 in 19 ter dela 3 Priloge I in jih dajo na razpolago nacionalnim organom, vključno nacionalnemu regulativnemu organu, nacionalnemu organu, pristojnemu za konkurenco, in Komisiji.

*Člen 21***Pravila za izravnavo in obračunavanje odstopanj**

1. Pravila za izravnavo odstopanj se oblikujejo na pošten, nediskriminatoren in pregleden način ter temeljijo na objektivnih merilih. Pravila za izravnavo odstopanj odražajo dejanske potrebe sistema, upoštevajoč vire, ki so na voljo operatorju prenosnega sistema. Pravila za izravnavo odstopanj so tržno zasnovana.

2. Operater prenosnega sistema na spletu zagotovi zadostne, pravočasne in zanesljive informacije o stanju izravnave odstopanj uporabnika omrežja, da lahko uporabniki omrežja pravočasno sprejmejo ukrepe za izravnavo odstopanj.

Zagotovljene informacije ustrezajo informacijam, ki so na voljo operatorju prenosnega sistema, in vključujejo obračunsko obdobje, za katero se obračunajo odstopanja.

Zagotavljanje informacij iz tega odstavka je brezplačno.

3. Obračunavanje odstopanj po najboljših možnostih odraža stroške, obenem pa uporabnikom omrežja zagotavlja ustrezne spodbude za izravnavo predaje in prevzema plina. Obračunavanje odstopanj preprečuje navzkrižno subvencioniranje med uporabniki omrežja in ne sme ovirati vstopa novih udeležencev na trgu.

Pristojni organi ali po potrebi operater prenosnega sistema objavijo vse metodologije za obračunavanje odstopanj in končne tarife.

4. Države članice zagotovijo, da si operatorji prenosnih sistemov prizadevajo uskladiti ureditve za izravnavo odstopanj ter racionalizirati strukture in ravni plačila za izravnavo odstopanj, da bi se tako spodbudilo trgovanje s plinom.

▼B*Člen 22***Trgovanje s pravicami do zmogljivosti**

Vsak operater prenosnega sistema, operater skladiščnega sistema in sistema za UZP sprejme razumne ukrepe, da omogoči in na pregleden in nediskriminatoren način spodbudi prosto trgovanje s pravicami do zmogljivosti. Vsak tak operater pripravi usklajene pogodbe o prenosu, obratih za UZP in skladiščih ter razvije postopke na primarnem trgu z namenom spodbujati sekundarno trgovanje z zmogljivostmi in prizna prenos primarnih pravic do zmogljivosti, v primeru, da je o tem obveščen s strani uporabnikov sistema.

Regulativne organe se obvesti o usklajenih pogodbah o prenosu, obratih za UZP in skladiščih ter postopkih.

*Člen 23***Smernice**

1. Smernice za zagotavljanje minimalne ravni usklajenosti, potrebne za doseganje cilja te uredbe, po potrebi določajo:

- (a) podrobnosti o storitvah za dostop tretjih strani v skladu s členoma 14 in 15, vključno z vrsto, trajanjem in drugimi zahtevami teh storitev;
- (b) podrobnosti o načelih mehanizmov za dodeljevanje zmogljivosti in uporabi postopkov za upravljanje prezasedenosti v primeru pogodbene prezasedenosti v skladu s členoma 16 in 17;
- (c) podrobnosti o zagotavljanju informacij in opredelitvi tehničnih informacij, ki jih uporabniki omrežja potrebujejo za pridobitev dejanskega dostopa do sistema, in opredelitvi vseh relevantnih točk za potrebe zahtev po preglednosti v skladu s členoma 18 in 19, vključno z informacijami za objavo na vseh relevantnih točkah in časovnim razporedom, v skladu s katerim se te informacije za objavo;
- (d) podrobnosti o metodologiji za obračun tarife v zvezi s čezmejno trgovino z zemeljskim plinom v skladu s členom 13; in
- (e) podrobnosti o področjih, navedenih v členu 8(6).

Komisija se v ta namen posvetuje z Agencijo in ENTSO za plin.

2. Smernice o zadevah iz odstavka 1(a), (b) in (c) za operaterje prenosnih sistemov so določene v Prilogi.

Komisija lahko sprejme smernice o zadevah iz odstavka 1 tega člena in spremeni smernice iz točk (a), (b) in (c) odstavka 1 tega člena. Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb te uredbe, med drugim z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 28(2).

3. Uporaba in sprememba smernic, sprejetih na podlagi te uredbe, odražata razlike med nacionalnimi plinskimi sistemi in tako ne zahtevata enotnih podrobnih pogojev na ravni Skupnosti glede dostopa tretjih strani. Smernice lahko vseeno določijo minimalne zahteve, ki jih je treba izpolnjevati za doseg nediskriminatornih in preglednih pogojev za dostop do omrežja, potrebnih za notranji trg z zemeljskim plinom, ki se lahko nadalje uporabijo ob upoštevanju razlik med nacionalnimi plinskimi sistemi.

▼B*Člen 24***Regulativni organi**

Regulativni organi držav članic pri izvajanju svojih nalog v okviru te uredbe zagotovijo skladnost s to uredbo in smernicami, sprejetimi na podlagi člena 23.

Po potrebi sodelujejo med seboj, s Komisijo in z Agencijo v skladu s poglavjem VIII Direktive 2009/73/ES.

*Člen 25***Zagotavljanje informacij**

Države članice in regulativni organi na zahtevo posredujejo Komisiji vse informacije, potrebne za namene člena 23.

Komisija določi razumen rok za posredovanje informacij in pri tem upošteva kompleksnost in nujnost zahtevanih informacij.

*Člen 26***Pravica držav članic do določitve podrobnejših ukrepov**

Ta uredba ne posega v pravice držav članic, da ohranijo ali uvedejo ukrepe, ki vsebujejo podrobnejše določbe kakor tiste, ki jih določajo ta uredba in smernice iz člena 23.

*Člen 27***Kazni**

1. Države članice predpišejo pravila o kaznih za kršitve določb te uredbe in sprejmejo vse potrebne ukrepe, da zagotovijo njihovo izvajanje. Predpisane kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice Komisiji do 1. julija 2006 sporočijo pravila o kaznih, ki ustrezajo določbam Uredbe (ES) št. 1775/2005, in ji nemudoma sporočijo vsako naknadno spremembo teh pravil. ►**C2** Komisiji do 3. marca 2011 sporočijo pravila, ki ne ustrezajo določbam Uredbe (ES) št. 1775/2005, in ji nemudoma sporočijo vsako naknadno spremembo teh pravil. ◄

2. V skladu z odstavkom 1 predvidene kazni niso kazenskopravne narave.

*Člen 28***Postopek v odboru**

1. Komisiji pomaga odbor, ustanovljen s členom 51 Direktive 2009/73/ES.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člen 5a(1) do (4) in člen 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

*Člen 29***Poročilo Komisije**

Komisija spremlja izvajanje te uredbe. V poročilu na podlagi člena 52(6) Direktive 2009/73/ES poroča tudi o izkušnjah, pridobljenih pri uporabi te uredbe. Poročilo zlasti preuči, v kolikšni meri je uredba uspela zagotoviti nediskriminatorne in stroške upoštevajoče pogoje za dostop do prenosnih omrežij plina in s tem prispevala k odjemalčevi izbiri na dobro delujočem notranjem trgu ter k zanesljivi dolgoročni oskrbi. Poročilo so po potrebi priloženi ustrezni predlogi in/ali priporočila.

▼B*Člen 30***Odstopanja in izjeme**

Ta uredba se ne uporablja za:

- (a) prenosne sisteme zemeljskega plina, ki se nahajajo v državah članicah, za čas trajanja odstopanj, odobrenih v skladu s členom 49 Direktive 2009/73/ES;
- (b) novo plinsko infrastrukturo večjega obsega, in sicer povezovalne plinovode, obrate za UZP in skladišča ter znatna povečanja zmogljivosti obstoječe infrastrukture in spremembe takšne infrastrukture, ki omogočajo razvoj novih virov oskrbe s plinom, kakor je navedeno v členu 36(1) in (2) Direktive 2009/73/ES, ki so izvzeti iz določb členov 9, 14, 32, 33, 34 ali člena 41(6), (8) in (10) navedene direktive, vse dokler so izvzeti iz določb iz tega pododstavka, z izjemo člena 19(4) te uredbe; ali
- (c) prenosne sisteme zemeljskega plina, ki jim je bilo odobreno odstopanje v skladu s členom 48 Direktive 2009/73/ES.

Kar zadeva točko (a) prvega pododstavka, države članice, ki so jim bila odobrena odstopanja po členu 49 Direktive 2009/73/ES, lahko zaprosijo Komisijo za začasno odstopanje od uporabe te uredbe za obdobje največ dveh let od datuma izteka odstopanja iz te točke.

*Člen 31***Razveljavitev**

Uredba (ES) št. 1775/2005 se razveljavi z učinkom od 3. marca 2011. Sklicevanja na razveljavljeno uredbo se štejejo za sklicevanja na to uredbo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge II.

*Člen 32***Začetek veljavnosti**

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

▼C1

Той се прилага от 3 март 2011 г.

▼B

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

PRILOGA I

SMERNICE ZA:

1. **Storitve za dostop tretjih strani, ki zadevajo operaterje prenosnih sistemov**
1. Operaterji prenosnih sistemov nudijo zagotovljene in prekinljive storitve za najmanj en dan.
2. Usklajene pogodbe o prenosu in skupni kodeksi omrežij so oblikovani tako, da spodbujajo trgovanje in ponovno uporabo zmogljivosti, ki so s pogodbo dodeljene uporabnikom omrežja, ne da bi bilo ovirano sproščanje zmogljivosti.
3. Operaterji prenosnih sistemov razvijejo kodekse omrežij in usklajene pogodbe po ustreznem posvetovanju z uporabniki omrežja.
4. Operaterji prenosnih sistemov uvedejo tipske postopke napovedi in popravljene napovedi. Razvijejo informacijske sisteme in elektronska komunikacijska sredstva, s katerimi bodo uporabnikom omrežja zagotovili ustrezne podatke in poenostavili transakcije, kot so napovedi, sklepanje pogodb za dodeljevanje zmogljivosti in prenos pravic do zmogljivosti med uporabniki omrežja.
5. Operaterji prenosnih sistemov uskladijo formalizirane postopke za predložitev zahtev in odzivne čase v skladu z najboljšo prakso v panogi z namenom čim bolj skrajšati odzivne čase. Najpozneje do 1. julija 2006 in po posvetovanju z ustreznimi uporabniki omrežja poskrbijo za „on-line“ elektronski sistem rezervacije zmogljivosti in njihove potrditve ter za postopke napovedi in popravljene napovedi.
6. Operaterji prenosnih sistemov uporabnikom omrežja ne zaračunavajo posebej za zahteve po informacijah in transakcije v zvezi z njihovimi pogodbami o prenosu, ki se izvršijo v skladu s standardnimi pravili in postopki.
7. Zahteve po informacijah, ki terjajo izredne ali čezmerne stroške, kot na primer študije izvedljivosti, se lahko zaračunava posebej, pod pogojem, da je te stroške mogoče ustrezno utemeljiti.
8. Operaterji prenosnih sistemov sodelujejo z drugimi operaterji prenosnih sistemov pri usklajevanju vzdrževanja lastnih omrežij z namenom kar najbolj zmanjšati vsakršne motnje prenosnih storitev za uporabnike omrežja in operaterje prenosnih sistemov na drugih območjih ter zagotoviti enake koristi v zvezi z zanesljivostjo oskrbe, vključno s tranzitom.
9. Po ustreznem predhodnem obvestilu operaterji prenosnih sistemov objavijo letno, v predhodno določenem roku, vsa načrtovana obdobja za vzdrževanje, ki bi utegnila vplivati na pravice uporabnikov omrežja, izhajajoče iz pogodb o prenosu, ter ustrezne operativne informacije. To vključuje takojšnjo in nediskriminatorno objavo vsakršnih sprememb načrtovanih obdobji za vzdrževanje in obvestitev o nenačrtovanem vzdrževanju, takoj ko je ta informacija na voljo operaterju prenosnega sistema. V obdobju vzdrževanja operaterji prenosnih sistemov objavljajo redno posodobljene informacije o podrobnostih, pričakovanem trajanju in posledicah vzdrževanja.
10. Operaterji prenosnih sistemov vodijo dnevnik o dejanskem vzdrževanju in nastalih motnjah pretoka ter ga dajo na razpolago pristojnemu organu, če ta to zahteva. Informacije so na voljo tudi tistim, ki jih je motnja prizadela, če to zahtevajo.
2. **Načela mehanizmov za dodeljevanje zmogljivosti in postopki upravljanja prezasedenosti, ki Zadevajo operaterje prenosnih sistemov, ter njihova uporaba v primeru pogodbene prezasedenosti**
- 2.1 *Načela mehanizmov za dodeljevanje zmogljivosti in postopki upravljanja prezasedenosti, ki Zadevajo operaterje prenosnih sistemov*
1. Mehanizmi za dodeljevanje zmogljivosti in postopki upravljanja prezasedenosti spodbujajo razvoj konkurence in prosto trgovanje z zmogljivostjo ter so skladni s tržnimi mehanizmi, vključno s fizičnimi trgi in trgovalnimi vozlišči. So prožni in sposobni prilagoditve spreminjajočim se tržnim razmeram.

▼B

2. Navedeni mehanizmi in postopki upoštevajo celovitost zadevnega sistema in zanesljivost oskrbe.
3. Navedeni mehanizmi in postopki ne ovirajo vstopa novih udeležencev na trg niti ne ustvarjajo neupravičenih ovir za dostop do trga. Udeležencem na trgu, vključno z novimi udeleženci na trgu in podjetji z majhnim tržnim deležem, ne preprečujejo, da bi učinkovito konkurirali.
4. Navedeni mehanizmi in postopki zagotavljajo ustrezne ekonomske signale za učinkovito in optimalno izrabo tehnične zmogljivosti in spodbujajo vlaganje v novo infrastrukturo.
5. Uporabnikom omrežja se svetuje v zvezi z okoliščinami, ki bi lahko vplivale na razpoložljivost pogodbene zmogljivosti. Informacije o prekinitvi bi morale odražati raven informacij, ki so na voljo operaterju prenosnega sistema.
6. V primeru težav pri izpolnjevanju pogodbene obveznosti dobave, nastalih zaradi razlogov v zvezi s celovitostjo sistema, bi morali operaterji prenosnih sistemov o tem nemudoma obvestiti uporabnike omrežja in najti nediskriminatorno rešitev.

Operaterji prenosnih sistemov se pred izvajanjem postopkov o teh postopkih posvetujejo z uporabniki omrežja in se o njih dogovorijo z regulativnim organom.

2.2 *Postopki upravljanja prezasedenosti v primeru pogodbene prezasedenosti*

1. Če ostane pogodbeni zmogljivost neizkoriščena, jo operaterji prenosnih sistemov ponudijo kot prekinljivo zmogljivost na primarnem trgu s pogodbami z različnim trajanjem, dokler zadevni uporabnik omrežja ne ponudi te zmogljivosti po primerni ceni na sekundarnem trgu.
2. Prihodki iz sproščene prekinljive zmogljivosti se razdelijo v skladu s pravili, ki jih določi ali odobri ustrezeni regulativni organ. Ta pravila so združljiva z zahtevami dejanske in učinkovite uporabe sistema.
3. Ustrezni regulativni organi lahko, upoštevajoč posebne okoliščine, določijo primerno ceno za sproščeno prekinljivo zmogljivost.
4. Kadar je primerno, si operaterji prenosnih sistemov v razumni meri prizadevajo ponuditi na trgu vsaj dele neizrabljene zmogljivosti kot zagotovljeno zmogljivost.
3. **Oprelitev tehničnih informacij, ki jih uporabniki omrežja potrebujejo za pridobitev dejanskega dostopa do sistema, opredelitev vseh relevantnih točk v zvezi z zahtevami po preglednosti, informacije, ki jih je treba objaviti za vse relevantne točke, in časovni razpored, po katerem se te informacije objavijo**

3.1 *Oprelitev tehničnih informacij, ki jih uporabniki omrežja potrebujejo za pridobitev dejanskega dostopa do Sistema*

Operaterji prenosnih sistemov v zvezi s svojimi omrežji in storitvami objavijo vsaj naslednje informacije:

- (a) podroben in celovit opis različnih ponujenih storitev in njihovih cen;
- (b) različne vrste pogodb o prenosu, ki so na voljo za te storitve, in po potrebi kodeks omrežja in/ali običajne pogoje, ki določajo pravice in obveznosti vseh uporabnikov omrežja, vključno z usklajenimi pogodbami o prenosu in drugimi ustreznimi dokumenti;
- (c) usklajene postopke, ki se izvedejo pri uporabi prenosnega sistema, vključno z opredelitvijo ključnih pojmov;
- (d) določbe o dodeljevanju zmogljivosti, upravljanju prezasedenosti in postopkih za preprečevanje kopičenja zmogljivosti in njihove ponovne uporabe;
- (e) pravila, ki se uporabljajo za trgovanje z zmogljivostjo na sekundarnem trgu glede operaterjev prenosnih sistemov;
- (f) po potrebi raven fleksibilnosti in dopustne meje odstopanja, vključene v prenosne in druge storitve brez posebnega zaračunavanja, ter vsakršno dodatno ponujeno fleksibilnost in pripadajoče cene;

▼B

- (g) podroben opis plinskega sistema operaterja prenosnega sistema z navedbo vseh relevantnih točk, ki povezujejo njegov sistem s sistemom drugih operaterjev prenosnih sistemov in/ali plinsko infrastrukturo, kot na primer za utekočinjen zemeljski plin (UZP), ter infrastrukture, potrebne za zagotovitev sistemskih storitev, kot so opredeljene v točki 14 člena 2 Direktive 2009/73/ES;
- (h) informacije o zahtevah glede kakovosti in tlaka plina;
- (i) pravila za priključitev na sistem, ki ga upravlja operater prenosnega sistema;
- (j) vsakršne informacije glede predlagane in/ali dejanske spremembe storitev ali pogojev, vključno z zadevami pod točkami (a) do (i), ki morajo biti posredovane pravočasno.

3.2 *Opredelitev vseh relevantnih točk v zvezi z zahtevami po preglednosti*

Relevantne točke vključujejo vsaj:

- (a) vse vstopne točke na omrežju, ki ga upravlja operater prenosnega sistema;
- (b) najpomembnejše izhodne točke in izhodna območja, ki zajemajo najmanj 50 % vseh izhodnih zmogljivosti omrežja določenega operaterja prenosnega sistema, vključno z vsemi izhodnimi točkami ali izhodnimi območji, ki pomenijo več kot 2 % celotne izhodne zmogljivosti omrežja;
- (c) vse točke, ki povezujejo različna omrežja operaterjev prenosnih sistemov;
- (d) vse točke, ki povezujejo omrežje operaterjev prenosnih sistemov s terminalom UZP;
- (e) vse bistvene točke znotraj omrežja določenega operaterja prenosnega sistema, vključno s točkami, povezanimi s plinskimi vozlišči. Vse točke pri katerih bi glede na izkušnje lahko prišlo do fizične prezasedenosti se štejejo za bistvene;
- (f) vse točke, ki povezujejo omrežje določenega operaterja prenosnega sistema z infrastrukturo, ki je potrebna za zagotavljanje sistemskih storitev, kot so opredeljene v točki 14 člena 2 Direktive 2009/73/ES.

3.3 *Informacije, ki jih je treba objaviti za vse relevantne točke, in časovni raspored, po katerem bi bilo treba te informacije objaviti*

1. Operaterji prenosnih sistemov objavljajo vsakodnevno na internetu za vse relevantne točke naslednje informacije o stanju zmogljivosti, in sicer redno/tekoče, na standardiziran, uporabniku prijazen način:
 - (a) največjo možno tehnično zmogljivost za pretoke v obeh smereh,
 - (b) celotno pogodbeno in prekinljivo zmogljivost, in
 - (c) razpoložljivo zmogljivost.
2. Operaterji prenosnih sistemov objavljajo za vse relevantne točke razpoložljive zmogljivosti za obdobje najmanj 18 mesecev vnaprej in posodobijo te informacije vsaj enkrat mesečno ali pogostejše, če so na voljo nove informacije.
3. Operaterji prenosnih sistemov objavljajo dnevne posodobitve o razpoložljivosti kratkoročnih storitev (dan in teden vnaprej), ki temeljijo med drugim na napovedih, prevladujočih pogodbenih obveznostih in rednih dolgoročnih napovedih o razpoložljivih zmogljivostih, in sicer letno za obdobje do 10 let za vse relevantne točke.
4. Operaterji prenosnih sistemov objavljajo pretekle največje in najmanjše mesečne stopnje izkoriščenosti zmogljivosti in povprečne letne pretoke za vse relevantne točke, in sicer tekoče za pretekla tri leta.
5. Operaterji prenosnih sistemov vodijo dnevnik dejanskih skupnih pretokov za obdobje najmanj treh mesecev.

▼B

6. Operaterji prenosnih sistemov vodijo redno evidenco o vseh pogodbah o zmogljivostih ter vseh drugih pomembnih informacijah v zvezi z izračunavanjem in zagotavljanjem dostopa do razpoložljivih zmogljivosti, ki je dostopna vsem ustreznim nacionalnim organom za izpolnjevanje njihovih nalog.
7. Operaterji prenosnih sistemov zagotavljajo uporabniku prijazne instrumente za izračunavanje tarif za razpoložljive storitve in za sprotno preverjanje razpoložljive zmogljivosti.
8. Če operaterji prenosnih sistemov niso zmožni objavljati informacij v skladu s točkami 1, 3 in 7, se posvetujejo z ustreznimi nacionalnimi organi in čim prej oblikujejo akcijski načrt za čimprejšnjo izvedbo, in sicer najkasneje do 31. decembra 2006.

PRILOGA II

KORELACIJSKA TABELA

Uredba (ES) št. 1775/2005	Ta uredba
Člen 1	Člen 1
Člen 2	Člen 2
—	Člen 3
—	Člen 4
—	Člen 5
—	Člen 6
—	Člen 7
—	Člen 8
—	Člen 9
—	Člen 10
—	Člen 11
—	Člen 12
Člen 3	Člen 13
Člen 4	Člen 14
—	Člen 15
Člen 5	Člen 16
—	Člen 17
Člen 6	Člen 18
—	Člen 19
—	Člen 20
Člen 7	Člen 21
Člen 8	Člen 22
Člen 9	Člen 23
Člen 10	Člen 24
Člen 11	Člen 25
Člen 12	Člen 26
Člen 13	Člen 27
Člen 14	Člen 28
Člen 15	Člen 29
Člen 16	Člen 30
—	Člen 31
Člen 17	Člen 32
Priloga	Priloga I